

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษายาทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษายาทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยกำหนดสมมติฐานการวิจัย คือ ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้มีวิธีดำเนินการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 2,375 คน โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 342 คน ได้มาจากวิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากสูตรยามานะ (Yamane) โดยการสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอลำดวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ One-Way ANOVA โดยใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 342 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 5,000 -10,000 บาท

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1. ระดับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาระดับบทบาทเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ด้านการเตรียมการจัดทำแผน ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

2. ระดับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเตรียมการจัดทำแผน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาระดับบทบาทเป็นรายการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การประชุมเพื่อรับฟังข้อมูลเกี่ยวกับปฏิทินการทำงาน โครงการในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์/โครงการในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี การวางแผนเพื่อจัดทำแผนพัฒนาสามปี ส่วนรายการที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การประชุมเพื่อกำหนดภารกิจในการดำเนินโครงการในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

3. ระดับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาระดับบทบาทเป็นรายการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การประชุมเพื่อทบทวนยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา การกำหนดประเด็นหลักในการพัฒนาให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ส่วนรายการที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การตัดสินใจคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาเพื่อนำมาเป็นกรอบในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

4. ระดับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาระดับบทบาทเป็นรายการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การประชุมเพื่อเสนอปัญหาที่เป็นความเดือดร้อนของชุมชน การประชุมเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของตำบล การประชุมเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา ส่วนรายการที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การประชุมเพื่อคัดเลือกปัญหาของชุมชน

5. ระดับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาระดับบทบาทเป็นรายการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การพิจารณาความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา การประชุมเพื่อกำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา การประชุมเพื่อพิจารณาคัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา ส่วนรายการที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

6. ระดับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาระดับบทบาทเป็นรายการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา การกำหนดเป้าหมายของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา การพิจารณารายละเอียดโครงการ/กิจกรรมที่จะดำเนินการตามแผนพัฒนาสามปี ส่วนรายการที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การกำหนดงบประมาณของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

7. ระดับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาระดับบทบาทเป็นรายการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงร่างแผนพัฒนาสามปี การประชุมเพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี การประชุมเพื่อชี้แจงรายละเอียดร่างแผนพัฒนาสามปี ส่วนรายการที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การประชุมกับคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

8. ระดับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาระดับบทบาทเป็นรายการ

เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การเร่งรัดให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำแผนพัฒนาสามปีที่ประกาศใช้แล้วไปปฏิบัติ การเร่งรัดการประชาสัมพันธ์การประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี การประชุมกับคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี ส่วนรายการที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนพัฒนาสามปี

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ

ในภาพรวมประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทดสอบรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Fisher's least-significant different) พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. มีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า และปริญญาตรี ผู้ที่มีระดับการศึกษานุปริญญาหรือ ปวส. มีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า และผู้ที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทขึ้นไปมีบทบาทในการ

จัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) มากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มัธยมศึกษา ตอนต้นหรือเทียบเท่าและปริญญาตรี

3. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทดสอบรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Fisher's least-significant different) พบว่า ผู้ที่มีอาชีพแม่บ้านมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มากกว่าผู้ที่มีอาชีพนิสิต/นักศึกษาและอาชีพอื่นๆ ผู้ที่มีอาชีพเกษตรกรมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) มากกว่าผู้ที่มีอาชีพอื่นๆ ผู้ที่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) มากกว่าผู้ที่มีอาชีพนิสิต/นักศึกษาและอาชีพอื่นๆ ผู้ที่มีอาชีพค้าขายมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) มากกว่าผู้ที่มีอาชีพเกษตรกร นิสิต/นักศึกษาและอาชีพอื่นๆ ผู้ที่มีอาชีพรับจ้างมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) มากกว่าผู้ที่มีอาชีพนิสิต/นักศึกษาและอาชีพอื่นๆ ผู้ที่มีอาชีพนิสิต/นักศึกษามีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) มากกว่าผู้ที่มีอาชีพอื่นๆ ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) มากกว่าผู้ที่มีอาชีพแม่บ้าน เกษตรกรรม ธุรกิจส่วนตัว ค้าขาย รับจ้าง นิสิต/นักศึกษาและอาชีพอื่นๆ

4. ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทดสอบรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Fisher's least-significant different) พบว่า ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท มีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มากกว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และตั้งแต่ 5,000-10,000 บาท ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 15,001-20,000 บาท มีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) มากกว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท และตั้งแต่ 5,000-10,000 บาท ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป มีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) มากกว่าผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ตั้งแต่ 5,000-10,000 บาทและตั้งแต่ 10,001-15,000 บาท

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้นำผลวิจัยมาอภิปรายดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ระดับบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก องค์การบริหารส่วนตำบลมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในกิจกรรมทางการเมืองการบริหาร โดยเฉพาะการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งเป็นการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติและเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มนตรี ปรีดา (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาทของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลน้ำอ้อม อำเภออ่าววัง จังหวัดยโสธร ผลการศึกษพบว่า ระดับบทบาทของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับการศึกษาของ นิรันดร ไชยयोग (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำพูน ผลการศึกษพบว่า ประชาชนมีบทบาทต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในระดับมากทุกขั้นตอน นับตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน ความต้องการที่จะส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกแนวทางการพัฒนา โครงการที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญแล้วได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาตำบล ขั้นตอนที่ 3 การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อมีการประชุมเกี่ยวกับการวางแผนงาน โครงการหรือกิจกรรมของ อบต. ในหมู่บ้าน/ชุมชน ประชาชนเข้าร่วมประชุมค่อนข้างมาก ขั้นตอนที่ 4 การติดตามประเมินผล ประชาชนมีบทบาทในการประชุมคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนเพื่อรวบรวมรายละเอียดของแผนงาน โครงการ ขั้นตอนที่ 5 การให้ความสำคัญต่อแผนงานของผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนมีการอธิบายให้ประชาชนเข้าใจมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ เบญจวรรณ วิสวเวช (2553, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเล็ก อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ผลการศึกษพบว่า ประชาชนมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล คือ ประชาชนสามารถเสนอปัญหาความต้องการต่อที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านและเทศบาลได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการดำเนินการตามแผนงานและโครงการ คือ ประชาชนสามารถขอทราบข้อมูลข่าวสารในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมต่างๆของเทศบาลได้ และเทศบาลมีการ

ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลในการดำเนินการตามโครงการ นอกจากนี้ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการต่างๆ ที่เทศบาลได้ดำเนินการในหมู่บ้าน ซึ่งมีปัญหาอุปสรรคในการเข้ามามีบทบาทของประชาชนคือ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทของประชาชน จึงมีข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือควรจัดให้มีการฝึกอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้นำชุมชน ควรรับฟังปัญหาจากของชุมชนและนำไปแก้ไขให้ตรงตามความต้องการของชุมชนโดยแท้จริง แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ ผิวสว่าง (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีต่อบทบาทของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ด้านบทบาทของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า บทบาทของประชาชนจะมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์สูงสุด ร่วมวางแผนและร่วมตรวจสอบและติดตามประเมินผลจะมีบทบาทต่ำสุดเท่ากัน จึงอภิปรายเป็นรายด้านดังนี้

1.1 ด้านการเตรียมการจัดทำแผน พบว่า ประชาชนมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการเตรียมการจัดทำแผน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีการประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญ กำหนดภารกิจและปฏิทินการทำงานโครงการในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี เพื่อจะดำเนินการจัดประชุมประชาคมหมู่บ้านและตำบลให้ประชาชนได้รับฟังข้อมูลอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นิรันดร์ ไชยของ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีบทบาทต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในระดับมากทุกขั้นตอน นับตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน ความต้องการที่จะส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

1.2 ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา พบว่า ประชาชนมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดประชาคมท้องถิ่นเพื่อคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่สมควรนำไปใช้เป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และนำมาเป็นกรอบในการพิจารณาโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาสามปี ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญในการเข้าร่วมเวทีการประชุม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ของนิรันดร์ ไชยของ (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีบทบาทต่อกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลในระดับมากทุก

ขั้นตอน นับตั้งแต่ขั้นตอนที่ 2 การคัดเลือกแนวทางการพัฒนา โครงการที่ได้รับการจัดลำดับความสำคัญแล้วได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนา

1.3 ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ประชาชนมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ประชาชนเห็นว่าการเสนอปัญหาที่เป็นความเดือดร้อนของชุมชนต่อที่ประชุมประชาคมท้องถิ่น จะทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นนำข้อเสนอของประชาชนไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องของปัญหาและความต้องการของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของเบญจวรรณ วิสวเวช (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหาดเล็ก อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล คือ ประชาชนสามารถเสนอปัญหาความต้องการต่อที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านและเทศบาลได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

1.4 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา พบว่า ประชาชนมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา อยู่ในระดับมากทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ประชาชนเห็นว่าโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการมีความหลากหลาย การพิจารณาความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา จะทำให้การกำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิ บุญเอก (2553, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี : ศึกษากรณีเทศบาลตำบลวังกรด อำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลวังกรดในขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาอยู่ในระดับมากที่สุด

1.5 ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา พบว่า ประชาชนมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาประชาชนแสดงบทบาทในระดับหนึ่ง โดยคิดว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในการพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาในช่วง

สามปีมาจัดทำเป็นรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา แต่แท้จริงแล้วประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ในทุกขั้นตอนของการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทได้ด้วยการประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาคัดเลือกโครงการและกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนา จะได้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทัศน์ องค์กรคุณา (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย คือ ขั้นตอนการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

1.6 ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี พบว่า ประชาชนมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้เนื่องมาจาก การจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีประชาชนแสดงบทบาทในระดับหนึ่ง โดยคิดว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในการจัดร่างแผนพัฒนาสามปี ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะมีบทบาทเพียงเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงร่างแผนพัฒนาสามปี จะทำให้คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณาการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทได้ด้วยการประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อมีการประชุมของคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทัศน์ องค์กรคุณา (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย คือ ขั้นตอนการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี

1.7 ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี พบว่า ประชาชนมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปีประชาชนแสดง

บทบาทในระดับหนึ่ง โดยคิดว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ผู้บริหารและสภาท้องถิ่น ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่จะมีบทบาทต่อเมื่อแผนพัฒนาสามปีได้มีการประกาศใช้ ก็จะเร่งรัดให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำแผนพัฒนาสามปีที่ใช้แล้วไปปฏิบัติ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทได้ด้วยการประชาสัมพันธ์และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อมีการประชุมของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและสภาท้องถิ่นในการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ สุทัศน์ องค์กรุณา (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนในภาพรวมประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับน้อยคือ ขั้นตอนการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนา

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน อภิปรายได้ดังนี้

2.1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันนั้นเห็นความสำคัญในการมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแตกต่างกัน แม้้องค์การบริหารส่วนตำบลจะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมโดยไม่จำกัดเพศ แต่ส่วนใหญ่ประชาชนผู้เข้าร่วมการประชุมประชาคมยังเป็นเพศชาย อาจเป็นเพราะเพศชายมีภาวะเป็นผู้นำ มีความกล้าคิด กล้านำเสนอ ปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นพรุจ เจริญสุข (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ เพศ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ประชานาถ สารถิ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอหนองแคว จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า เพศไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ มนตรี ปรีดา (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของประชาชนใน

การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลน้ำอ้อม อำเภอควีนวัง จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า เทศบาลไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ประชาชนทุกช่วงอายุ ต่างเล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงมีความกล้าคิดกล้านำเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลยังได้มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชูชาติ ผิวสว่าง (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีต่อบทบาทของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า อายุ ไม่มีผลต่อบทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับการศึกษาของ นพรุจ เจริญสุข (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านอายุไม่มีผลต่อบทบาทของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ มนต์รี ปริดา (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลน้ำอ้อม อำเภอควีนวัง จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น มีปัจจัยส่วนบุคคล 4 ด้าน ได้แก่ อายุ บทบาทในหมู่บ้าน ระยะเวลาอาศัยในหมู่บ้าน และมีความรู้เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ระดับการศึกษามีผลต่อบทบาทของประชาชนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เช่น ประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา เป็นประชาชนที่ไม่ค่อยมีความรู้และความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี อีกทั้งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรและอาชีพรับจ้าง ทำให้ไม่มีเวลาในการเข้ามามีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประชานาถ สารดี (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอหนองแคว จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ การศึกษา แต่

ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ ชูชาติ ผิวสว่าง (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีต่อบทบาทของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษาไม่มีผลต่อบทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ มนตรี ปรีดา (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลน้ำอ้อม อำเภอคูบัว จังหวัดยศธร ผลการศึกษาพบว่าระดับการศึกษาไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

2.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ที่ทำอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีมากกว่าอาชีพอื่นๆและอาจเป็นผู้ที่ต้องเกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นพรุจ เจริญสุข (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลสามง่าม อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทคณะกรรมการชุมชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ อาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของ รามิต พัฒนมงคลเชษฐ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี : องค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลปากแพรก ได้แก่ อาชีพ

2.5 ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ที่มีรายได้สูงส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาดี และประกอบอาชีพที่ดี จึงได้รับการยกย่องจากสังคมให้มีบทบาทในการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ กลุ่มสมาชิก หรือการอื่นๆ ในลักษณะเดียวกัน จึงทำให้นุคคลเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ประชานาถ สารดี (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การบริหารส่วนตำบลหนองจิก อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ รายได้ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษา

ของ ชูชาติ ผิวสว่าง (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีต่อบทบาทของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลในเขตจังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาพบว่า รายได้ไม่มีผลต่อบทบาทและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาบทบาทของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2557-2559) ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่จะมีในด้านที่ประชาชนมีระดับบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมบทบาทของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการกำหนดงบประมาณของโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา ซึ่งในขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีประชาชนมีส่วนเกี่ยวข้องน้อยมากในการกำหนดงบประมาณดังกล่าว เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาสามปีมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ถ้านำเอาข้อเสนอแนะในเรื่องงบประมาณของประชาชนมาประกอบการพิจารณาจะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลรับรู้ว่าประชาชนต้องการงบประมาณเท่าใดในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของประชาชน

1.2 ด้านการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการประชุมกับคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนเสนอร่างแผนพัฒนาสามปีต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการจัดทำร่างแผนพัฒนาสามปีนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าประชาชนได้เข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนจะทำให้ประชาชนรับทราบข้อมูลว่าร่างแผนพัฒนาสามปีมีความเหมาะสมหรือไม่ จะได้ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงร่างแผนพัฒนาสามปีให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.3 ด้านการอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาสามปี องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการประชุมกับคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปี การพิจารณาร่างแผนพัฒนาสามปีนั้นไม่ใช่หน้าที่โดยตรงของประชาชน แต่ถ้าประชาชนได้มีส่วนในการรับรู้ว่าร่างแผนพัฒนาสามปีที่จะได้ประกาศใช้แล้วนั้น มีความครอบคลุมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และเมื่อ

แผนพัฒนาสามปีผ่านการอนุมัติและประกาศใช้แล้วนั้นประชาชนจะได้เร่งรัดให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติให้ครบถ้วนที่สุด

1.4 ประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคล 4 ด้าน ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2557-2559)ขององค์การบริหารส่วนตำบลหันตะเภา อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.4.1 เพศ พบว่าเพศชายมีบทบาทมากกว่าเพศหญิง องค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้เพศหญิงเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยการประชาสัมพันธ์ให้เพศหญิงตื่นตัวในการเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น แนะนำส่งเสริมเรื่องสิทธิและความเป็นผู้นำบทบาทของสตรี ว่ามีผลต่อการพัฒนาของท้องถิ่น

1.4.2 ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงมีบทบาทมากกว่าระดับการศึกษาประถมศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาเข้ามามีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยการจัดฝึกอบรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี รัฐบาลหน้าที่และผลกระทบ ผลดี ผลเสีย ที่ประชาชนจะได้รับ หากประชาชนเข้ามามีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล จะทำให้ประชาชนทุกระดับเกิดความรู้สึกร่วมใจที่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.3 อาชีพ พบว่า ผู้ที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีบทบาทมากกว่าอาชีพอื่นๆ ทุกอาชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทุกอาชีพมีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยการคัดเลือกให้ทุกอาชีพเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการขององค์กรในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ทุกอาชีพสามารถเข้ามาแสดงบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.4.4 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนสูงมีบทบาทมากกว่ารายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำมีบทบาทมากยิ่งขึ้น โดยการให้ผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำ เห็นความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาสามปีว่าสามารถเสนอโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาที่เป็นการส่งเสริมอาชีพให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษารั้งต่อไป

2.1 การศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีให้มากยิ่งขึ้น

2.2 การศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อพัฒนาระบบการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.3 การศึกษาประสิทธิผลในการนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติ เพื่อเป็นแนวทางในการนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ